THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEC

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ. PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU.—S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

ŠTEV. (No.) 242. CHICAGO, ILL., TOREK, 16. DECEMBRA — TUESDAY, DECEMBER 16, 1930. LETNIK XXXIX.

Revolucija v Španiji udušena - Vesti o "svobodi" v Rusiji

UPOR, KI JE IZBRUHNIL MED VOJAŠTVOM V ŠPANSKI GARNIZIJI JACA, SO VLADNE ČETE UDUŠILE. — STROGA CENZURA PO CELI DEŽELI. — UJETI UPORNIKI BODO BRŽKONE USTRELJENI PO PREKEM SODU.

Madrid, Španija. — Španskim vladnim četam se je posrečilo po ljutem boju, da so popolnoma porazili uporniško armado, ki se je dvignila proti vladi v trdnjavi Jaca ob francoski meji. Mnogo upornikov je bilo pobitih, veliko število ujetih, ostali pa so pobegnili nazaj v Jaca, oziroma so se umaknili v Pirenejsko gorovje.

Upor se je pričel pretekli petek, in sicer od vojakov, ki so bili garnizirani v trnjavi Jaca. Kakor se govori, je bilo to delo dveh madridskih dijakov, ki sta nagovarjala vojaštvo, naj se upre, češ, da po celi deželi vlada revolucija in da so tudi garnizije po drugih mestih odpovedale zvestobo vladi; govorila sta celo, da je v Madridu že proglašena republika.

Sprva se je domnevalo, da šteje uporniška armada nad 100,000 mož, a pozneje se je izkazalo, da jih je bilo vsega skupaj komaj kakih 1500. Upornemu vojaštvu se je pridružilo tudi veliko število nižjega državnega uradništva. Revolucijonarji so se pripravili, da bodo držali mesto Jaca do zadnjega, vendar pa so se morali kmalu ukloniti premoči vladnih čet.

V provinci, kjer je upor izbruhnil, kakor tudi v šesterih obmejnih provincah je proglašeno obsedno stanje. Poleg tega pa je vlada odredila najstrožjo cenzuro, tako, da ne morejo iz Španije nikaka privatna poročila o dogodkih, marveč izhajajo vse vesti, ki jih dobiva zunanji svet, iz vladnih virov .Vsled tega tudi ni mogoče točno ugotoviti pravega stanja.

V soboto zvečer je imela vlada izredno sejo, na kateri se je bavila z dogodkom in je tudi razmotrivala glede ujetih upornikov. Bržkone bodo vsi ujetniki ustreljeni po prekem sodu.

Dočim je v Madridu in tudi po ostalih španskih mestih vladal mir, so v mestu Saragossa oklicali socijalisti splošno stavko. Vlada je dala voditelje stavke aretirati, mesto pa je postavila pod vojaško nadzorstvo. Vse časopisje v mestu je bilo začasno ustavljeno.

—o—

NEMČIJA ŽE DRUGIČ POSLALA PROTEST

Berlin, Nemčija. — Liga narodov menda ni dovolj hitro vzela v pretres note nemške vlade, v kateri je ta protestirala proti nasiljem, o katerih trdi, da so jih Poljaki izvajali nad Nemci pri zadnjih volitvah v Šleziji. Da bi pospešila razpravo, je Nemčija poslala zdaj še drugo noto na Ligo narodov, v kateri opisuje nad 200 slučajev terorizma, izvršenega od strani Poljakov. Z Nemci se ni šaliti, nasprotno pa se iz Slovanov vedno lahko norčuješ, ne da bi se bal kazni.

SUŽENJSTVO V RUSIJI

Neverjetno ravnanje s kaznjenci v severnih ruskih gozdovih. — Vlada namerava povišati njih število na dva milijona.

—o—

Riga, Latvija. — Vsa neverjetno grozna poročila o strašnem stanju delavcev v severnih ruskih gozdovih, ki so do zdaj prihajala v svet, je še potrdil neki tukajšnji inženir, ki je prispel semkaj iz Rusije, kjer je bival osem mesecev v službi neke tujezemske tvrdke, ki je imela pogodbo s sovjetsko vlado, da postavi parne žage.

Težko si je predstavljati, pravi inženir, kak je položaj teh delavcev v gozdovih, ki ležijo v severnih pokrajinah ob Belem morju. Poleti jih mučijo komarji, pozimi pa neznosen severni mraz. Njih "plača" na dan obstoji iz pol funta kruha in redke ječmenove kaše ter odmerjene količine gorke vode zjutraj in zvečer, v kateri si stradajoči nesrečneži poleti skuhajo jagode, ki si jih naberejo v gozdu. Pri tej pičli hrani pa morajo s kratkim oddihom neprestano trdo delati in se z njimi ravna slabše, kakor se je nekdaj s sužnji. Prejšnji ruski tlačani so bili na veliko boljšem stališču.

Poleg trdega dela pa nimajo ti sužnji sploh nobenega upanja, da bi bili kdaj izpuščeni na svobodo. Obsojeni so namreč na nedoločeno dobo, kar znači toliko kot dosmrtna kazen. Sestavljene so te armade iz vseh stanov, iz kmetov in vseh vrst delavcev, ki so bili osumljeni od sovjetske skrivne policije kot protirevolucijonarji. Njih število znaša zdaj okrog milijona, a vlada namerava podvojiti to število, ker hoče prihodnje leto podvojiti izvoz lesa v inozemstvo, in zato išče policija in zbira nadaljnji milijon "protirevolucijonarjev". Mesto Kem ob Belem morju je nekakšno glavno zbirališče teh kaznjencev, od koder jih nato pošiljajo v razne gozdne distrikte. Po večini so delavci brez vsake zdravniške oskrbe in le pičlo založeni z obleko in čevlji. Na ogromno število, ki jih umre vsako leto, se ne polaga nikake važnosti; saj jih nadomeste drugi tisočeri; in Rusija ima vendar velikansko število ljudi.

—o—

— **Berlin, Nemčija.** — Mednarodni odbor za varnost v zrakoplovstvu, ki zboruje v Parizu, je ponudil Hindenburgu naslov častnega člana, kar pa je ta odklonil iz tega vzroka, ker je Nemčija okrnjena po mirovnih pogodbah v svojih zrakoplovnih pravicah.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

VABILO

Na znotraj so dozoreli razgovori za ustanovitev

BARAGOVE ZVEZE.

Treba je sedaj stopiti skupaj in jo res ustanoviti.

Vabimo na tozadevni sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 29. decembra, ob DVEH popoldne v Chicagi v dvorani pod cerkvijo sv. Štefana.

Vabimo tu vse, ki se za stvar zanimate. Posebnih vabil ne pošiljamo nikomur. Vsakdo je dobrodošel, zlasti čč. gg. duhovniki, zastopniki in zastopnice kat. organizacij, društev in publikacij.

Ako kdo izmed zunanjih gostov želi obedovati ali večerjati pri skupni mizi, naj blagovoli pravočasno javiti g. župniku pri sv. Štefanu, Rev. Anzelmu, O.F.M.

Zadnji dan tega leta bo prava stoletnica BARAGOVEGA prihoda v Ameriko. Zberimo se dva dni poprej njegovi častivci in častivke in se organizirajmo za delo po njegovih vzorih!

Tako bomo na pravi BARAGOV stoletni dan že imeli nekaj, kar bo dajalo poroštvo, da BARAGA tudi po minulih stoletnih slavnostih ne bo pozabljen.

Na svidenje!

ODBOR "PROSVETNE ZVEZE".

KITAJSKA POVIŠA CARINO

Ameriška trgovina bo udarjena s to odredbo.

—o—

Washington, D. C. — Nankingška kitajska vlada je obvestila tukajšnji državni department, da namerava znatno zvišati carino na uvoz tujezemskega blaga.. Na ta način bo ameriška izvozna trgovina, ki je že itak zdaj zelo oslabljena vsled zmanjšanega izvoza v Evropo, dobila nov udarec. Cene ameriškemu blagu bodo po nameravanem povišku carine na Kitajskem skoro podvojene. — Kitajska vlada je izjavila, da ta njen korak ni naperjen proti Ameriki, ampak, da je bila prisiljena to ukreniti le z ozirom na dobrobit svoje dežele. Iste določbe bodo namreč veljale tudi za druge dežele. — V letu 1929 je Amerika izvozila na Kitajsko blaga v vrednosti 155 milijonov dolarjev.

—o—

UNIČENO ŽIVLJENJE

Waterloo, Ia. — Celo svoje življenje se bo pokoril G. Fanyo za čin, ki ga je izvršil 24. junija. Star je komaj 19 let, bivši dijak na illinoiški univerzi, a je bil od sodnije obsojen na zapor 40 let. Omenjenega dne se je namreč udeležil ropa, ki je bil izvršen na Union Trust & Savings Bank v Strawberry Point, kar ga je spravilo pred sodnijo. Ropat ni šel iz potrebe, ampak le, da bi si dobil denarja za "good time", in imel ga bo zdaj v izobilju.

CHICAŽANOM NA ZNANJE

Phillips, Wis. — Chicaškim rojakom naznanjam, da pripeljem v ponedeljek, 15. decembra zvečer, truk božičnih drevesc v Chicago. Bodo vsakovrstna in vsakdo si bo lahko izbral po svoji želji. Rojakom se priporočam. **Joe Luzar.**
(Ogl.)

KRIŽEM SVETA

— **Rim, Italija.** — Celi zračni švadron, obstoječ iz 12 povodnih aeroplanov, pod vodstvom italijanskega zračnega ministra, se je odpravil na pot preko oceana v južno Ameriko. Polet bo po načrtih trajal tri tedne.

— **Praga, Čehoslovaška.** — Dosedanji državni krvnik je bil odstavljen od svoje službe. Za njegovo mesto pa je prosilo nad sto mož, med njimi celo več takih, ki imajo univerzitetne študije.

— **Pariz, Francija.** — Tukajšnje mestne podzemske železniške proge nameravajo podaljšati za 15 milj v vse smeri v predmestja. Z delom bodo pričeli spomladi in bo stalo več milijonov dolarjev.

—o—

HOOVER DOBIL SVARILO OD PRISTAŠEV

Washington, D. C. — Kakor se govori, je predsednik Hoover obljubil pristašem svoje republikanske stranke, da se ne bo več spuščal v take izjave, kakoršno je napravil zadnji teden proti senatorjem in ki je v senatu vzdignila tak vihar. Predsednik je bil baje ogorčen, ko na vse napade demokratskih senatorjev niso republikanci v njegov zagovor nič odgovorili.

—o—

KRALJ KARL SE "POGLIHAL"

London, Anglija. — Rumunski kralj Karl namerava baje "pričeti novo življenje" in izbrisati sled za vsemi svojimi razuzdanimi norčijami, katerih menda ni bilo malo. Da bi ga ženske, s katerimi je imel razmerje,, ne mogle nadlegovati, se je zdaj odkupil od njih z denarjem. Med drugimi je izplačal prosluli Madame Lupescu, zaradi katere je pustil svoječasno svojo ženo in se odpovedal prestolu, znesek $100,000. Njegova ločena žena, princezinja Helena, pa v to Karlovo izpreobrnitev ne verjame dosti in se zato tudi ne mara z njim spraviti, marveč se bo januarja odpravila v Pariz, kjer bo nato stalno bivala.

KOMUNISTI V N. Y. DEMONSTRIRALI

Surove rdečkarje policija napadla in jih razgnala.

—o—

New York, N. Y. — Pretekl o soboto je kakih 2000 komunistov vprizorilo veliko demonstracijo na 5. Ave.; odpravili so se proti francoskemu konzulatu, da bi ga napadli. Na napisih, ki so jih nosili v pohodu, so sicer protestirali proti francoskemu, angleškemu in ameriškemu kapitalizmu, vendar pa so pokazali poseben srd proti Franciji, češ, da kuje zaroto proti sovjetski vladi. — Ker so se demonstranti skrajno surovo obnašali proti ljudstvu, s katerim so prišli v dotiko na cesti, je posegla vmes policija in je rdeče surovеže razgnala, še predno so prispeli pred francoski konzulat.

—o—

FRANCIJA KONČNO DOBILA VLADO

Pariz, Francija. — Senatorju Th. Steegeju se je preteklo soboto končno posrečilo, da je sestavil novo vlado, brez katere je bila Francija več kakor teden dni. Vendar pa se splošno izraža mnenje, da bo imel ta kabinet zelo kratko življenje. Sestavljen je namreč v prvi vrsti iz radikalnih socijalistov in njim nasproti bo delovala v opoziciji močna Tardieujeva stranka.

—o—

DRŽAVNI POSLANEC SPOZNAN KRIVIM

Chicago, Ill. — Precejšnjo senzacijo je vzbudila razprava proti L. C. O'Brienu, državnemu poslancu, ki je bil pri zadnjih volitvah ponovno izvoljen, ki je sedel na zatožni klopi pod obdolžbo, da je skušal deželo oslepariti za davek, ko je svoje dohodke javil veliko nižje, kakor so bili v resnici. Porota ga je spoznala krivim in obsodba se bo izrekla nad njim 6. januarja. Namesto v Springfield bo šel torej v — keho.

Iz Jugoslavije.

STRAŠEN ZLOČIN — ŽENA UMORILA MOŽA, NATO ZAŽGALA HIŠO. — OROŽNIK OBSOJEN NA SMRT. — SMRTNA KOSA. — RAZNE NESREČE IN DRUGO.

Strašen zločin žene

Maribor, 26. nov. — Nenadoma so začeli švigati plameni iz Žnidarjevega poslopja v Loki pri Framu na Štajerskem. Takoj so prihiteli gasilci in sosedje na pomoč. Ogenj se je pa tako naglo širil, da je hiša kljub velikemu prizadevanju obojih, pogorela. Izpod razvalin so nazadnje potegnili skoro zogljenelo truplo 27 letnega viničarja, Štefana Žnidarja, lastnika hiše. — Pred hišo je pa stala njegova 47 letna žena in pripovedovala, da je njen mož v razburjenosti pograbil in vrgel za njo gorečo petrolejko, vsled česar je nastal požar, ki je uničil hišo in ji umoril moža. Ljudje so pa vse drugače to stvar presodili. Sosedje so dobro vedeli, da so bili prepiri in razprtije v hiši na dnevnem redu. Nekatere priče so tudi povedale, da je žena že govorila po vasi, da bo svojemu možu že pokazala. Povedali so tudi, da je usodni večer prišel precej vinjen domov. Brž̌čas je ženo to še bolj razjarilo, da je moža sama s kakim topim orodjem ubila, kar tudi potrjujejo sledovi na glavi, ki so jih zdravniki odkrili pri obduciranju ter dognali, da mož ni umrl vsled zadušenja, ampak od udarcev. Da bi žena odvrnila vsak morebitni sum od sebe, je šla in zažgala hišo ter si spretno izmislila zgodbico o petrolejski svetilki. Ženo, osumljeno umora in požiga so že aretirali in jo spravili v mariborske zapore.

—o—

Na smrt obsojeni orožnik

V Beogradu je bil 23. nov. obsojen na smrt orožnik Gjorgja Živaljevič, ker je napadel v Topčiderskem parku, kot službujoč organ beograjsko damo Dano Milenkovičevo, jo nato zadavil in vrgel v opuščeno straniščno jamo. Zaradi drugih zločinov, ki jih je še imel na vesti je bil obsojen pa na 12 let težke ječe. Ljudstvo ki je v velikem številu prisostvovalo procesu je vzkliknilo, ko je zaslišalo obtožbo: "Živela pravica". Zločinec je vztrepetal in pobledel.

—o—

Smrtna kosa

V celjski bolnici je umrl Anton Zabrič, kovač, rodom iz Tomaja na Krasu, star 71 let. — V Mariboru je umrl Alojz Kranjc, delavec v kurilnici drž. žel. star 60 let. — Na Dunaju je umrl zagrebški univerzitetni profesor Stjepan Jurič. — V Škofji Loki je umrla Neža Homanova, stara 70 let.

—o—

Nesreča

Anton Zver, ki služi pri trgovki Mariji Kušar v Kozarjih, je peljal iz Ljubljane razno blago. Ko se je na cesti hotel ogniti nekemu avtobusu, ga je ta zadel in vrgel pod voz, da mu je šlo kolo čez nogo in jo nalomilo. Pripeljal je še kljub temu domov, nato so ga spravili v bolnico.

—o—

Smrt pod skladom drv

Ko je Aleš Košir, posestnik iz Hotemaz v okolici Kranja nakladal drva pri Dolencu v Predvoru, se je usul nanj cel sklad drv. Dobil je hude poškodbe na glavi, vratu in prsih. Tem poškodbam je revež tudi podlegel.

—o—

Bolezen na prašičih.

V okolici Dolenjskih toplic se je razpasla kužna bolezen na prašičih in oblast je prepovedala vsak izvoz. Najbolj so pri tem prizadeti seveda kmetje.

—o—

Še vedno jagode

Kljub poznim novembrskim dnem je krojač Šimon Janc v Radečah nabral na Vrhovški gori cele šopke lepo dišečih zrelih rudečih jagod.

—o—

Nesreča z bencinom

V tovarni Jugočeška v Kranju se je po nesreči prevrnila posoda bencina, ki se je takoj vžgal. Plameni so trenutno objeli poleg stoječega delavca Silvestra Pogačnika. V bližini stoječi delavci so to videč hitro skočili na pomoč in ga na ta način oteli grozne smrti v plamenih. Pogačnik je zadobil hude opekline, vendar ne nevarne.

—o—

Smrten padec

62 letni starček Ivan Juršič iz Pekla pri Poljčanah je po noči padel s skednja kakih 5 m globoko. Zelo si je pretresel možgane in dobil na temenu težke poškodbe, radi katerih je kmalu nato izdihnil.

—o—

Dete v cekarju

V Vidmu pri Krškem so potegnili iz Save dete ženskega spola, ki ga je Sava naplavila v malem cekarčku. Dete ni moglo biti dolgo časa v vodi, ker bi voda cekar gotovo preobrnila. Otrok je na nogi nekoliko okljuvan od ptic. Sedaj orožništvo zasleduje neusmiljeno mater.

—o—

Uničena zemlja

V področju občine Virje v Gjurjevskem okraju je Drava v poslednjih letih uničila do 2000 oralov plodne zemlje. Za odnešeno zemljo pa kmetje še vedno plačujejo davek, čeprav nimajo od nje nikake koristi.

—o—

Nesreča pri delu

V Trbovljah je Franceta Čamra zaposlenega pri podjetju Dukič, pri delu pritisnil voziček v bok, da je zadobil nevarne poškodbe.. Nahaja se v bolnici.

—o—

"Amer. Slovenca" v vsako slovensko hišo, naj bo geslo vseh njegovih prijateljev!

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izhaja in tiska
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Voditelji

Vsakemu, bodisi političnemu ali gospodarskemu gibanju je treba dvoje reči. Prvič mora imeti za dosego svojih namenov natančno in jasno določen načrt ali program. Vedeti mora kaj hoče, in vedeti, ali je mogoče to tudi doseči, kar namerava s svojim gibanjem. Drugič mora imeti v dosego tega programa voditelje ali vsaj voditelja, ki skušajo program tudi izpeljati. Voditelj brez jasnega in možnega programa pač ne bo pravi voditelj, torej bi bil program bolj važen od voditelja ali voditeljev. Tako se zdi. Ampak najboljši program ne pomaga, ako ni nikogar, da ta program tudi izpelje. Razvidno je toraj, da je vsaj v praksi voditelj najvažnejši faktor pri vsakem gibanju.

Številke so na sebi mrtve. Dobre so za kako statistiko, lahko tudi služijo v dokaz, da voditelj res vodi in se program izpeljuje, ampak kaka moč v številkah ni, ako ni za številkami program in voditelj.

Republikanska stranka pri zadnjih volitvah ravno ni bila poražena v celoti, ampak zelo slabo je odrezala, in morda bo poralena pri predsedniških volitvah leta 1932. Navajajo se razni razlogi, da je prišlo do takega nazadovanja, in da so se volilci obrnili proti republikanski stranki. Teh razlogov je več, eden izmed njih, in morda zelo važen, je ta, ker je postal predsednik Hoover nepriljubljen. Kako to? On pač ni izpeljal, ali ni mogel izpeljati programa stranke, ki je meril na — prosperiteto, torej je bil slab voditelj, in prikazalo se je nazadovanje. Mogoče, da je bil program slabo začrtan, ampak kak količkaj razborit voditelj se ne bo oprijel nemogočega ali slabega programa. Iz tega se dalje razvidi, da tudi program pade na voditelja nazaj, in se pokaže, ali je voditelj res voditelj, ali pa le figura pri stranki.

Naše ameriksko delavstvo pride kot organizacija v poštev le pri Amerikanski federaciji dela — American Federation of Labor. Imamo še druge delavske organizacije, ampak odločilne niso.

Ta federacija se pogostoma hudo napada, napada njen program, in napadajo se njeni voditelji. Ali iz golega nasprotovanja, strankarske zavisti, hudobije, političnih razlogov?

Federacija nikakor ni morda popolna, idealna, nikakor ni brez raznih hib. Imela je dobre voditelje in postavila se je za marsikako pošteno stvar v prid delavstva. Da je organizirano delavstvo pošteno in zasleduje najboljše namene, o tem ni nobenega dvoma. Obžalovanja vredno pa je, da je to pošteno delavstvo reprezentirano po tako slepi in gluhi organizaciji, kakršna je ta amerikanska federacija delavstva. Program je bistveno pomanjkljiv, in pomanjkljiv je, ker federacija nima voditelja ali voditeljev, kateri bi ji dali ostro in pravilno začrtanega delavskega programa, in bi skušali tak program izpeljati le v prid delavstva. Vladala je dozdaj prava švigašvagarija, in voditelji sami niso prav vedeli, kaj hočejo.

Tako ne more iti naprej. To je postalo jasno na zadnji konvenciji v Bostonu. Delavstvo uvideva bolj in bolj, da mora priti do temeljite izpremembe.

Globok utis na delavstvo sta napravila pri zadnji konvenciji govora kardinala O'Connella in Rev. W. R. Miguera. Oba sta nekaj povedala, kar sloni na zdravi in solidni podlagi razuma in razodete resnice. Govornika sta govorila odkrito, ker je vsako osebno oziranje popolnoma izključeno, in sta imela pred seboj le dobrobit delavstva. Vodila sta v načrtih, in delavstvo je to dobro videlo, politiki, ki so v službah, pa so šli preko njiju.

Amerikanska federacija dela mora zagnati politikarje v zunanjo temo, in se oprijeti programa, ki pod vsakim pogojem in za vsako ceno zasleduje le pravice delavstva, drugače bo prišlo do poloma. Delavstvu ni treba dolgo iskati res delavskega programa, ker tega ima v programu rekonstrukcije, katerega so podali amerikanski škofje. Ta program ne pozna boljševiškega nasilja, ker rešpektira pravice, kjerkoli so dobro zajamčene, niti ne pozna pretkanih mahinacij paganskega kapitalizma. Ta program ne zasleduje nobenih stranskih namenov, ker zahteva edinole pravico.

Federacija je kolebala sem in tja in zasledovala politiko, kakor so nanesle razmere. Voditelja ji je treba, ki bo postavil program na podlago pravičnosti.

Sekularizem je v socialnih in ekonomskih zadevah ravno tako škodljiv, kakor je ta sekularizem poguben v šolskih zadevah.

ZAHVALA SLOVENSKEGA FARMARJA

Cromville, Minn.

Že dolgo poprej bi se bil moral oglasiti, pa se nisem. Vem, da bo marsikdo rekel, da je temu kriva lenoba. Ako pa kdo zna presoditi stvar in moje razmere kakor so, bo drugače sodil. Vsak kdor misli in reče, da farmarji nimajo dela, vara sam sebe. Na farmi ni delo nikdar narejeno. Lahko si človek vzame počitnice kolikor sam hoče, to je res, pa vse v svojo lastno škodo, ker čas, ki ga s tem izgubi, se nikdar več ne povrne. Ko je bil letos odprt lovski termin, nisem imel niti toliko časa, da bi si tudi jaz vzel par dni in šel lovit divjačino. Edino zadnji dan sem si dovolil nekoliko, da sem šel za srnjakom, ki je prišel prav skoro do moje hiše in nas gledal, kako smo nekaj popravljali in žeblje zabijali. Ko sem ga zagledal, sem takoj šel iskat puško; predno sem vse potrebno skupaj spravil, jo je srnjak počasi mahnil nazaj v hosto. Ker je bilo padlo dan poprej ravno nekoliko snega, sem lahko šel po sledi za njim. Hodil sem od 8. ure zjutraj do 12. opoldne in še ga nisem dobil. Popolnoma umevno je to, saj on je imel štiri noge, jaz pa samo dve, to je pa precejšnja razlika. Sicer bi bil že lahko streljal, če bi bil gotov, kaj bom zadel, pa tam je bila že lastnina drugega farmarja, in čeravno je šel prav blizu mene, sem ga raje pustil še za eno leto, češ, da bo imel drugo leto še na vsaki strani po en rožiček več, torej veliko lepši. Pa tudi bi se mi lahko kaj ponesrečilo, kakor se je že par lovcem, ki so lovili blizu farmarja. Bilo je že pozno popoldan in se je že delal mrak. Kar zagledajo neko žival. Seveda so mislili, da je najbrže jelenovka. Ustrelili so jo in nato položili na truck,ker je bila že skoro tema. Doma so jo brž odrli in ko so bili že skoro gotovi, so opazili, da je imela na prvih nogah podkove. Takoj so vedeli, da je bila to farmarjeva mula. Na to sem pomislil, ko sem že prijel za puško in hotel streljati ter si mislil, bolje je biti previden in ne streljati na vsako stvar, ki se giblje.

Dne 12. septembra me je obiskala huda nesreča, da mi je pogorela hiša do tal in nam ni popolnoma nič ostalo kakor kar smo imeli na sebi, da otroci niso imeli drugi dan s čim v šolo. Vsakdo ve, da ogenj nič ne izbira in da vse uniči, kar mu pride v bližino. Po tem lahko vse sodi, v kakšnem položaju sem ostal. — Še je, hvala Bogu, dobrih ljudi na svetu, ki človeku pomagajo z denarjem in tudi z drugo stvarjo. Tukaj bom po možnosti opisal darovalce in kolektorje.

Za Novi Duluth in Gery sta Anton Butala in Joseph Blatnik. Za Ely, Minn., Matija Muchich. — Darovalci po $5.00 so: Anton Brula, Joseph Blatnik, Frank Burgar, Joseph Jakša, Anton Sterle, Thomas Shubitz, Andrew Gale, Viktor Blazevich, Math Mušich, Jak. Mushich, John Grahek, Steve Grahek, Joseph Grahek, Mike Grahek, Frank Jager. $4.00: A. L. Pirnat. Po $3.00: Steve Agnich, John Stukel. Po $2: John Kambich, John Debelak, John Skul, J., George Somin, Frank Blatnik, Joseph Skender, Joseph Stern, Frank Keržе, Frank Rot, Vladimir Braje, Nick Golich, John Jerina, Josip Romšek, Frank Sasek, Math Otrin, Martin Grahek. Po $1.50: Mike Špehar, Joseph Anzelc. $1.25: Andrej Saltis. Po $1.00: Anton Oblak, Andrew Zelko, Marko Lapsac, Joseph Skull, Frank Petrich, Michael Mrak, Vaso Tatalovich, E. L. Jewell, Joseph Jančar, John Skill, Dutz, J.Valler, Anton Anžich, Frank Podgorshek, Joseph Kočevar, John Svrne, George Stibnovich, Mrs. Matkovich, Joseph Mrak, Frank Sever, Steve Verlinich, Frank Vesel, John Ivanc, Jim Balich, Luka Mrgia, Steve Vich, John Boben, Sebastjan Pepel, John Novak, Michael F. Špehar, John Sterle, Math Grahek, Jakob Grahek, Jos. Kočevar Jr., Sam Kovach, K. Michaved, M. Sterl, Mrs. Rozich, P. Sintinch, John Gandek, Mile Radosevich, Nick Mrak Jr., Tony Trapaj, Frank Jurkovich, Georbe Gačich, S. Todorovich, M. E. Matson, Nick Radulovich, Joseph Pisler, Joseph Champa, George Butarac. Po 50c: Thos. Saw, J. Benow, S. Ropotar, Carl Gerlovich, Frances Komplenik, Anna Virant, Joseph Jurčič, Aleks. Smolnikar, Carl Nelson, John Borich, Anton Panjan, Peter Venovich, Mathias Karlinski, George Tamljanovich, Anton Vidur, A. Geocomuzzi, Mike Trettle, Alex Križaj, Peter Jovanovich in Elija Morich. 25c: Ed. Nickila.

Vsem darovalcem se prav iz srca zahvalim. Posebno bratom moje žene, Bruletom, Joseph Blatniku, Math Mushichu in sploh z eno besedo vsem, ki so kaj pomagali. Posebna hvala še Želkotom in družini iz Hibbing, Minn., za njihov velikodušen dar.

Vesele božične praznike in srečno novo leto voščim vsem.

Anton Cernich in družina.

—o—

NOVICA Z ELY

Ely, Minn.

Dne 2. decembra so bile v našem mestu volitve za mestnega župana in treh aldermanov. Za župana je bil izvoljen z veliko večino glasov generalni superintendent za Vermillion okraj, Charlie Trezona. Za aldermane so bili izvoljeni 2 Slovenca, John Kapsch in Ivan Tavzel, ter Finec H. E. Homer. Prihodnje leto bodo v mestni zbornici trije Slovenci: Štefan Banovec ml. in poprej imenovana dva, en Irec, po en Finec in Šved.

V decembru mesecu nas je obiskalo tudi indijansko poletje, kar je jako redek slučaj posebno v našem delu te države. **Jernejčan.**

—o—

GLAS IZ JOHNSTOWNA

Johnstown, Pa.

V dnevih 6., 7. in 8. decembra smo imeli tukaj tridnevnico kot pripravo za sprejem tukajšnjih slovenskih deklet v Marijino družbo. Sprejem se vršil na praznik Brezmadežnega spočetka Marijinega.

Obenem je bila ta tridnevnica kakor kratek tridnevni misijon za vse ljudi skupaj, katerega je z vso vnemo vodil znani slovenski misijonar P. Odilo Hajnšek ob obilni udeležbi tukajšnjih Slovencev. Kjer je že omenjeni č. g. misijonar imel misijon, tam ljudje ne morejo prehvalit njegovih pridig, ki na vsakega, kdor jih posluša, napravijo globok utis. Tako je tudi tukaj s svojim govorom poslušalce kar očaral. Njegove besede, govorjene iz srca, so tudi našle pot v srca in upati je, da bodo tudi sad obrodile. Omenjeni g. misijonar ni le izboren govornik, ki ume vselej izbrati pravo snov za predmet svojega govora, temveč je obenem tudi izboren pevec in je takoj pri prvem nastopu naučil ljudi petja, da je pela cela cerkev ves čas pri jutranji in večerni pobožnosti, ki je bila dobro obiskana. Zelo primerno je bilo, da se je ta misijon priredilo v resnem adventnem času, ko nam apostol kliče, da naj pripravimo pot Gospodu in da naj se vse izravna, kar je krivega.

Nekateri so morebiti nad obstojem naše fare dvomili. Sedaj pa ni več vzroka se bati, da ne bi župnija obstala. Posebno sedaj, ko se je vse iznova in tako resno začelo delati za župnijo, ki jo vodijo tako spretne roke, ko imamo tako vnetega in skušenega župnika in njegovo desno roko, brata Akurzija. Oba se trudita župnijo dvigniti in nima sedaj res noben pameten človek več kaj kritizirati in se držati proč od župnije. Imamo že tudi močan in izvežban pevski zbor, da smo nanj lahko ponosni. Zelo je razveseljivo in upapolno, da se je začelo z mladino. V kratkem času so požrtvovalne hrvatske sestre precejšnje število slovenskih otrok prav dobro naučile lepih slovenskih pesmic. Pripravljajo se, da nastopijo s slovenskim petjem na igri, ki se bo igrala v nedeljo, dne 28. decembra. Vredno je, da to igro vsak rojak vidi, ker je nekaj posebnega.

Ker so se ljudje te dni tako lepo in dobro pokazali, nič več ne dvomimo, da bi župnija ne mogla obstati. Župnija je prav lahko, samo če ljudje hočejo. Župnijo hoče Bog, hočejo jo naši duhovniki. Če jo hočejo še ljudje, pa je obstoj župnije in njen napredek zagotovljen.

Poročevalec.

—o—

SMRTNA KOSA IN DRUGE NOVICE IZ PUEBLA

Pueblo, Colo.

Ne vem, kaj je vzrok, da se tako malokdo oglasi iz naše naselbine. Bere pa vsak rad, pisati pa noče, kljub temu, da je tukaj vedno kaj novega.

Bela žena se je oglasila zopet pri nas in pretrgala nit življenja Ani Žagar, stari šele 41 let. Bolehala je že delj časa in trpela je revica hudo. Bog naj ji bo plačnik. Doma je bila iz fare Podzemelj v Jugoslaviji. Tukaj zapušča žalostnega moža, enega sina in dve hčerki. Pogreb je bil iz cerkve Marija Pomagaj ob veliki udeležbi sorodnikov in prijateljev. Naj sveti pokojni večna luč, ostalim pa naše sožalje.

Omeniti moram tudi naše bolnike, ki se nahajajo na bolniški postelji. Frank Zupančič po domače Grajčan leži težko bolan na svojem domu. Boleha že več mesecev, a v zadnjem času se mu je stanje poslabšalo. Po poklicu je Frank dober mizar (karpenter). — Marsikatero hišico je že zgradil. Želimo mu skorajšnjega okrevanja, ker ga zelo pogrešamo. V Korvin bolnišnici se haja Mrs. Laknar, farmarica, ki je prestala težko operacijo. Želimo ji, da skoraj okreva. Dalje je bila operirana Mrs. Kočevar. Tudi njej želimo ljubega zdravja. Mrs. Margareta Igan se je poškodovala na očesu in trpi precej hude bolečine. Dal Bog, da bi še videla. Operiran je bil tudi Mr. Fred Sterle. Vsem skupaj želimo ljubega zdravja. Bog vas živi!

Božični prazniki se nam približujejo. Čeravno so slabi časi, se jih vseeno veselimo. — Dne 30. nov. je imel pri nas č. g. Rev. Odilo Hajnšek tri pridige. Doletela nas je čast, da smo poslušali tega vnetega pridigarja. Nič se ne čudimo, da ga tako vneto poslušajo koder hodi. Vsi se gospodu lepo zahvalimo in mu želimo še mnogo let v zveličanje duš.Priporočamo se vam, saj ste nam obljubili, da boste imeli v naši fari sv. misijon.

Imeli smo tudi mi protestni shod dne 30. nov. Tudi mi smo pokazali, da nam ni prav, da fašisti tako zatirajo naše uboge brate in tako nečloveško mučijo in streljajo. Tudi mi smo obsojali tako divjaško fašistično početje.— Naznanjam tudi naročnikom, da imam v zalogi doma koledar Ave Maria in pa Pratiko. Tisti, ki ste bolj oddaljeni, pridite na dom. — Koncem mojega dopisa želim vsem čitateljem vesele in zadovoljne božične praznike in srečno novo leto tukaj in v stari domovini. **J. Meglen.**

—o—

NEKAJ MILWAUŠKIH NOVIC

Milwaukee, Wis.

Prav veliko veselih novic ni v naši naselbini. Tudi mi ravno tako občutimo slabe čase kakor drugod v bogati Ameriki. Kljub vsem slabim časom pa pri nas v nekaterih ozirih vendarle napredujemo. Skoraj vsi rojaki, ki se količkaj zanimajo za napredek naše naselbine, za naš Narodni dom, vidijo v tem svojem zanimanju in delu precej lep napredek. Napredek imamo zaznamovati tudi na društvenem polju.

Največje zadovoljstvo pa lahko opazimo pri naši fari. Vsakdo lahko vidi, kako vneti smo postali, odkar smo dobili svojo lastno faro in z njo nam priljubljenega župnika Father Gladeka. Kako bi se nam tak gospod ne priljubil, ki se trudi, kolikor mu je največ mogoče, na vseh koncih in krajih, samo da bi več dobrega napravil za našo faro.

Imamo za poročati v svet tudi par žalostnih novic. Ni še dolgo, kar nam je neizprosna smrt iztrgala iz naše srede priljubljenega rojaka Frank Matica ml., starega komaj 29 let. Pokojni je bil rojen v Gornjem gradu v Savinjski dolini. V Ameriki je bival 23 let. Tukaj zapušča žalujoče stariše, enega brata in dve sestri. — Ravno ko to pišem, mi je zopet prišla na ušesa žalostna novica, da nas je za vedno zapustil

(Dalje na 3. strani.)

ZLOČIN

IHANSKEGA KRALJA NA BETAJNOVI

Grd morilski zločin zvodnika deklet

Ljubljana, 22. nov.

Snoči, v petek zvečer, se je pripetila blizu Ihana strašna kmetska tragedija in gnusen zločin, ki po svojem načinu spominja na Kuertenove umore v Düsseldorfu. Obenem s tem zločinom je bilo odigrano zadnje dejanje tragedije, ki jo je doživljalo zadnja leta prebivalstvo Ihana in okolice. Zločin, ki je bil snoči izvršen nad 35letno Ivanko Kavko s Kravjega brda pri Ihanu, je bil zadnji člen v dolgi verigi zločinov in terorističnih dejanj zločinca Janeza Hribarja, po domače Dobravskega Johana z Dobrove.

40letni zločinec Janez Hribar je bil zadnje čase prava

šiba božja

za velik del prebivalstva Ihana in okolice. Način, kakor je strahoval on svojo okolico, mnogo presega način, ki ga je Cankar tako imenitno zadel v svojem "Kralju na Betajnovi". Janez Hribar je bil namreč že zaznamovan zločinec, pravi vladar mnogih ljudi, ki jih je zastrupljal moralno in jih uničeval materijalno. Njegov zločin nad Ivanko Kavko pa je samo zbil sodu dno, tako da pomenja ta zločin — contradictio in adiecto — celo blagoslov za Ihan, zakaj končno se je Janez Hribar sam ujel v zanjko svojih zločinov.

Kako je prišlo do zločina nad Ivanko Kavko?

Janez Hribar je pravi bogataš za ihansko okolico. Obenem pa je bil tudi velik ženskar. Čeprav premožen, se vendar ni hotel oženiti, temveč je neprestano imel razmerja z dekleti iz okolice. Nikdar pa ni bil niti eni zvest, temveč se je vsake skušal po nekaj mesecih razmerja iznebiti. Kadar je postalo razmerje nadležno, je dekletu znal preskrbeti že kakega moža, ponavadi iz skupine njemu vdanih žganjepivcev. Z Ivanko Kavko je imel že pred petimi leti ljubavno razmerje. Potem ga je pa prekinil, pač, ker se mu je tako zljubilo. Letos pa je ponovno pričel. Ivanka je pred dvemi meseci zanosila. Brezvestni Hribar se je je hotel iznebiti na ta način, da ji je priporočil poštenega fanta. Vendar pa se Ivanka tega fanta ni upala predlagati svojemu očetu in je o tem pisala Hribarju s pozivom, naj ji bo še nadalje zvest. Hribar pa ni odnehal od svojega prigovarjanja, naj Ivanka poroči omenjenega fanta.

Včeraj, v petek zjutraj, je Ivanka odšla v Ljubljano k dr. Zalokarju, da bi od njega izvedela točno zdravniško mnenje, kako je ž njo. Dr. Zalokar ji je pojasnil resnico. Proti večeru se je Ivanka vrnila v Ihan in je odšla približno tisoč korakov stran iz vasi do potoka Žabnice, mimo katerega vodi bližnjica v njeno domačo vas Kravje brdo. Tu je imela domenjen sestanek z Janezom Hribarjem, katerega je hotela informirati o svojem stanju. Janez Hribar jo je čakal okoli 6. ure. Ko je Ivanka prišla, se je Hribar začel z njo prav prijazno in mirno razgovarjati, nato pa jo je pričel objemati in poljubovati. Med temi

Judeževimi poljubi

jo je vprašal, če je res noseča. Ivanka mu je to potrdila, Hribar pa jo je začel nagovarjati. Ivanka je svojemu zapeljivcu odločno povedala v obraz, da tega ne bo napravila. Hribar jo je nato podrl na tla, poklenil nanjo in bruhnil: "Naj vse skupaj hudič vzame!" in z

britvijo zarezal Ivanki v vrat.

Ivanka je kriknila, zločinec pa je nato še petkrat zarezal dekletu v vrat. Žrtev se je obupno branila. Grabila je z golimi rokami za zločinčevo britev, zločinec pa je mesaril kar dalje. Urezal je obupno se borečo Ivanko v brado in celo v lice. Krepki in žilavi Ivanki se je končno le posrečilo, da je vrgla zločinca raz se in vstala, čeprav težko ranjena, ter se mu iztrgala in pobegnila. V tem času — okoli pol 7. zvečer —je bila nad ihanskim poljem že globoka noč, bilo je temno ko v rogu. Po nekaj korakih je izgubil sled za Ivanko.

Žrtev na begu.

Trudil se je, da bi jo dohitel, zakaj bil je trdno odločen, da jo umori in se tako iznebi posledic svojega nemoralnega življenja. Zanašal se je, da proti njemu sploh ne bo mogoče dobiti nobenih dokazov, in je prav hladnokrvno računal z Ivankino smrtjo. Ni pa računal z žilavostjo Ivanke in pa z okolnostjo, da je bila njegova britev topa. Ko se mu je Ivanka iztrgala, je hitel za njo, vendar pa v napačno smer. — Zakaj Ivanka ni bežala v hrib proti Kravjemu brdu, kjer je doma, temveč nazaj proti prvim hišam Ihana. Tako se je zgodilo, da je zločinčeva žrtev tekla v globoki noči proti Ihanu, zločinec sam pa jo je zasledoval proti Kravjemu brdu. Na begu si je Ivanka ovila vrat s cunjami. Teh približno tisoč metrov, kolikor so bile prve hiše Ihana oddaljene od kraja zločina, pomenjajo za Ivanko pravi herojski napor. Ubogo dekle s prerezanim sapnikom je bežalo skoro četrt ure daleč do gostilne pri "Fonzitu", last g. Urbanije.

(Konec prih.)

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR

21 **Nedelja** — Tomaž, ap.
22 **Ponedeljek** — Honorad.
23 **Torek** — Viktorija.
24 **Sreda** — Adam in Eva.
25 **Četrtek — Božič.**
26 **Petek** — Štefan.
27 **Sobota** — Janez ev.

—o—

Rev. K. Zakrajšek:

ČETRTA ADVENTNA NEDELJA

Duša je neumrjoča. Torej je po smrti še eno življenje in sicer večno. Tega nas uči zadnji člen apostolske vere: "Verujem v večno življenje."

1. "S smrtjo je vsega konec," uči moderni svet. Toda pri tem pa bolj ko to trdi, bolj je sam prepričan, da to ni res, da to ne more biti res, temveč da je večno življenje. Ravno ta njegov krik je dokaz za to.

Da je večno življenje po smrti telesa, so verovali vsi narodi vseh časov in vseh krajev. Kakor resnico o bivanju Boga, tako je tudi to resnico Stvarnik tako globoko vtisnil v človeško dušo, da jo celo vse poganske zablode niso mogle izbrisati. O vseh narodih sedanjega sveta vemo, da to verujejo. Vse izkopnine iz prazgodovinskih časov človeštva, posebno one na pokopališčih, jasno pričajo o tej veri.

To resnico je Bog razodeval v celi zgodovini starega zakona. Posebno jasno jo je pa razodel Kristus Gospod, Sin božji. Ko bi večnosti ne bilo, bi se Kristus ne bil včlovečil, bi ne bil trpel.

2. Večno življenje mora biti, to zahteva že naša zdrava pamet.

Človek hrepeni po sreči. Pa jo najde na zemlji? Nikdar in nihče! Življenje je samo trpljenje. Ali bi ne bil Stvarnik neusmiljen, da nas je ustvaril samo za to trpljenje življenja, potem naj pa izginemo, kakor žival? Brez upa, da kdaj doseže naše srce po čemur toliko koprni? Ne! Bog nas je ustvaril za večno srečo. Po tej toliko koprni človeško srce, zato jo toliko išče v življenju, dasi ve, da je na tem svetu nikdar doseglo ne bo. Ve za večno, ki ga čaka po smrti.

Na svetu nekateri strašno trpe in samo trpe. Celo življenje je samo veriga gorja in bede. Drugi imajo vsega v izobilju, se jim dobro godi. Naj nekateri samo trpe, drugi pa žive v sreči? Kje bi bila potem pravičnost božja? Ne, v priliki o bogatinu in ubogemu Lazarju je Kristus to jasno popovedal. Abraham je zaklical pogubljenemu bogatinu v peklo: "Sin, pomisli, da si ti prejel dobro v svojem življenju, Lazar pa samo hudo. Zato pa je ta sedaj oveseljen, ti pa trpiš." To so besede večne resnice same.

Toliko je hudobnih ljudi, zločincev, morilcev, kriviičnikov, skopuhov, ki toliko hudega, toliko krivic store. Ali se ne upira že pamet sama samo misli, da ne bi bilo večnega življenja? Pomisli na Nerona, na druge trinoge! Pomisli na povzročitelje svetovne vojske in drugih vojska! Naj vsi ti uidejo vsaki kazni za toliko gorja?

Toliko store nekateri dobrega, se žrtvujejo za Boga, za bližnjega, apostoli, mučenci, misijonarji, redovniki in redovnice po bolnišnicah, in drugod, dobri kristjani, stariši za svoje otroke. Vsi ti pa na svetu ne dobe ne priznanja, ne hvaležnosti, dostikrat še nehvaležnost in preganjanje. Naj bo vse zastonj? Ali bi ne bili vsi ti norci, ako ni večnega življenja? Zakaj potem dobro delati? Zakaj ne goljufati, krasti, pobijati, moriti, delati krivice? Da, da, strašno je samo pomisliti na posledice, da bi res večnega življenja ne bilo. Danes bi človek postal in moral postati zver.

Toliko delajo nekateri proti Bogu, ga taje, se mu rogajo. Kakšen Bog bi bil, ko bi ne bilo večnega življenja.

3. Ne! Bog je. Če pa je Bog, mora biti tudi večno življenje za dušo. Pamet sama si kaj drugega niti misliti ne more.

Zato, ako trpiš krivico, žanješ nehvaležnost za svoja dobra dela, če se moraš premagovati in prinašati žrtve za Boga, za svojo dušo, za svojega bližnjega, nič ne maraj! Življenje na zemlji je kratko, potem pa "Verujem v večno življenje."

Nasprotno pa ti, ki delaš krivice, hudobije, grehe, delaš proti Bogu, ga tajiš in se mu rogaš, le počakaj, saj življenje je kratko, potem pa "verujem v večno življenje." Takrat se boš pa srečal s svojim Bogom, pa če ga priznaš ali ne, če veruješ v večno življenje ali ne.. Kaj ti veruješ, je namreč postranska stvar, gre za to, kar je resnica.

Zato ne krivic, ne hudega, ne hudobij, ne greha, večno življenje je!

Delajmo dobro, živimo dobro, prinašajmo žrtve za Boga, za dušo, za bližnjega ne glede na posvetno, vršimo svoje verske in stanovske dolžnosti, saj "verujemo v večno življenje". — Amen.

IZ NEODREŠENE DOMOVINE

Gonja proti slovenski duhovščini

"Giornale d' Italija" poroča iz Rima dne 15. nov., da se bo na seji italijanske zbornice vzelo v razmotrivanje interpelacija fašističnega poslanca Coselschega, ki zahteva, da naj notranji minister energičneje nastopa proti slovenski duhovščini v Julijski krajini, katera naj se zamenja z italijanskimi, da se slovensko prebivalstvo prilagodi razmeram.

—o—

Slovenci v Italiji zapuščajo domove

Iz Trsta prihaja poročilo, da slovensko prebivalstvo Julijske krajine zapušča domove in beži preko meje. "Popolo di Trieste" z veseljem pozdravlja ta korak in še dostavlja, da je za te ki jim ni po volji žiti v Italiji, najbolje, da gredo. "Piccolo" pa še predlaga, da se naj vse prebivalstvo v okolici Trsta, ki ni italijansko, kar enostavno iztira. Ob vseh mejah, ne samo proti Jugoslaviji, tudi ob francoski in švicarski meji kontrolirajo fašisti vse begunce, da jim ne uide kak politični osumljenec, ki jih izročajo sodiščem. Na Reki, Trstu in Gorici so procesi osumljencev na dnevnem redu.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

Slovenski fantje ničejo v milico

Trst, 15. nov. — Občinski komisar v Dolini pri Trstu je poslal vsem mladeničem od 18. do 20. leta poziv naj se vpišejo v milico. Iz Ricmanj, Boršta in Drage se ni odzval niti eden. Iz Boljunca so pa prišli vsi. Ko jih je komisar Radovani lepo nagovoril in vprašal kdo se vpiše, so mu enoglasno odvrnili: "Nihče" ter demonstrativno zapustili dvorano. Drugi dan je prišel ukaz, da se vsi ki se niso vpisali v milico aretirajo. Število aretirancev znaša v dolinski okolici nad 200. Na več krajih so karabinerji odpeljali kar cele družine z otroci vred. Vasi Ricmanje, Boršt in Boljunec so skoro izpraznjene.

—o—

Razvitje prapora

Sledeča dogodbica nam kaže, kako slovenski fantje kažejo svoje slovensko prepričanje in kljub preganjanju in zapiranju hočejo zadostiti svojemu narodnemu čutu.

Na Proseku pri Trstu so fašisti prisilili, da so morali vsi Slovenci prispevati za fašistični prapor. Pri slovesnosti je bil navzoč tudi tržaški župan. Fašistični tajnik je potem slovesno govoril, da so vsi Slovenci prostovoljno prispevali za prapor. Med slovestnostjo je pa prav tisti dan na Kontovelju pri Proseku vihrala na visokem drevesu slovenska trobojnica katero so fantje obesili gori. Čez dolgo časa so jo šele opazili orožniki, ki so jo strgali doli.

—o—

Italijani ustavili Goriški "Novi list"

Gorica, 16. nov. — Goriške Slovence je zadel hud udarec, ko so izgubili edino svoje glasilo, edini slovenski tednik, "Novi list". V petek je poklical prefekt k sebi glavnega urednika in mu povedal, da list ne sme več iziti. Strašna vest se je naglo razširila po deželi in povzročila med Slovenci veliko žalost. List je bil zelo razširjen in se je tiskal v skoro 20 tisoč izvodih. Skoro vsaka slovenska hiša je bila nanj naročena na Primorskem.

—o—

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

naš znani prijatelj, rojak John Kos. Rojen je bil pri Lepi njivi pri Mozirju v Savinjski dolini. Tukaj zapušča žalujočo ženovdovo Fannie Kos in komaj 11letnega sinka Johan Kos. — Oba pogreba je vodil naš slovenski pogrebnik John Jelenc.

Poročevalec.

—o—

ODGOVOR

Chicago, Ill.

Delavske razmere so v resnici slabe, pa zame ne posebno, ker od 25. junija sem dobil štiri dela in vse sem pustil. Resnica je, da sem samo štiri leta v svoji rojstni domovini in sem prav zadovoljen v lepi rojstni domovini in tudi lep denar sem si že tu prihranil. Lenuhi tega ne zmorejo. In čez svojo domovino nisem še nikoli zabavljal, pač pa čez tiste, ki jo vladajo. Jaz ljubim svojo domovino s celim srcem, nikoli pa ne bom ljubil ajriških priganjačev. In kar sem zadnjič zapisal je resnica, ki jo lahko dokažem.

Delal sem za McCormick družbo dve leti in štiri mesece, pa sem dobil odpust 25. junija. Zakaj, naj vsak sam pomisli. Kdor je delal za to družbo, ve, kako je, in v teh časih sem delal za štiri in ',bossi" so bili vsi dobri ljudje. Eden je bil tudi Ajriš, pa je tudi med Ajriši razloček kakor med Slovenci. Eden je dober, drugi pa ne.

Kdor se za takega ajriškega priganjača poteguje, ni sam dosti boljši od njega, pa brez zamere. Pregovor pravi: Povej s kom občuješ, pa ti bom povedal kaj si. To velja tudi tukaj. M. H. naj mi dokaže, da nisem pisal resnice, ali pa, da sem lenuh, kakor me je on obsodil in namigaval in naj mi dokaže,, da so me že iz katere fabrike brenili zaradi lenuharstva. M. H. naj pride po $1000, mu izplačam takoj, ko mi to dokaže, da sem lenuh.

Pred štirimi leti sem zapustil lepo slovensko domovino, svoje starše, in ko sem prišel v svojo rojstno domovino, nisem bil brez dela od prvega dne pa do danes. M. H. naj torej vzame besedo, kar se mene tiče, da povsod lenuhe ven brcajo, nazaj. Dobro je to, pri komur je to resnica, toda pri meni ni. Mlad sem še, pa tudi takemu lahko odgovorim z mojim razumom, kot je M. H., če je prav že več let iz stare domovine. Z lenuhom se pa še ne pustim zmerjat.

Dopisnik je bil v enem na mestu s tem, da je povedal, kaj je on doživel. Na drugi strani je bil pa na napačni poti, ker njegovo pisanje je letelo indirektno na mene; to ni lepo. Moj prijatelj mi je tole rekel: Dobro te je z lenuhom ozmirjal in še v stari kraj te podi. Ako ni dopisniku prav, lahko kar sam gre. Jaz pa sem se v tej deželi rodil, imam pravico tu bivati, pa tudi toliko svobode, da smem, kar se mi ne dopade, kritizirati, ako kaka stvar kritiko zasluži. Dopisnik naj torej v prihodnje ne stori več takega koraka brez pomisleka.

To naj zadostuje.

Pozdravljam svoje starše v stari domovini in vse naročnike tega lista.

Joseph Ziherl.

Op. ured.:—S tem naj bo ta polemika med Vama zaključena. Oba sta povedala svoje in zdaj naj bo mirna Bosna.

—o—

NAZNANILO DELNIČARJEM JUGOSL. STAVB. IN POSOJILNEGA DRUŠTVA

Chicago, Ill.

S tem se vas obvešča, da se vrši letna seja v soboto, dne 30. decembra 1930 ob 8. uri zvečer. Na tej seji se vrši volitev treh direktorjev za bodoča tri leta. Delničarjem bodo predloženi dodatki k pravilom na odobrenje z ozirom na tozadevne postavne določbe, ki so bile pred kratkim sprejete v državni legislaturi države Illinois ter druge stvari, katere spadajo k tej seji. Delničarjem, katerim je nemogoče se letne seje osebno udeležiti, se priporoča, da pooblastite kateregakoli si bodi uradnika, direktorja ali pa člana tega društva, da jih na tej seji zastopa.

Kakor sem že omenil v poročilu iz konvencije stavbinskih in posojilnih društev iz Freeport, Ill., se bo obhajala stoletnica prvega stavbinskega in posojilnega društva dne 3. januarja 1931, kar je velike važnosti tudi za nas Slovence, ozir. za vse Jugoslovane, da se spomnimo na velikega apostola "Thrift taught", Benjamina Franklina.

Jugoslav Bldg. & Loan Ass'n:
Joseph Steblay, tajnik.

—o—

SREDSTVO ZA PRISILNO VOLITEV

South Bend, Ind. — Originalen načrt, da se odpravi malomarnost volilcev, ima R. C. Stephenson, predsednik ameriške bančne zveze. Priporoča, naj bi se vsakega državljana, ki ima pravico voliti, obdavčilo z zneskom $30. Tistemu, ki bi prišel volit, bi se dalo posebno potrdilo, ki bi bilo vredno zanj pri plačevanju davkov $30. Torej bi tisti, ki bi se volitvi odtegnil, moral plačati kot kazen gori omenjeni davek.

Za Božič

DENARNE POŠILJATVE

V ameriki so božični prazniki čas dejanja in pošiljanja darov. Zvesti temu običaji so Slovenci že od prvega začetka zlasti za Božič pošiljali svojim sorodnikom in prijateljem darove v obliki denarnih pošiljk. V starem kraju bodo letos ameriški darovi posebno dobrodošli. Spomnite se svojcev v starem kraju s primernim darom, ako le morete!

Naša banka pošilja denar v stari kraj in vse druge dele sveta hitro in zanesljivo in brez stroškov za prejemnika. Za točno dostavljenje božičnih pošiljk je pa še posebej preskrbljeno. Pošljite letos svoje denarne darove "skozi" našo banko.

LEO ZAKRAJŠEK
Midtown Bank of New York
630—9th Avenue, New York, N. Y.

ROJAKI IN ROJAKINJE

PRISTOPAJTE

— k —

PRVI IN NAJSTAREJŠI SLOVENSKI PODPORNI ORGANIZACIJI

Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti

ki posluje že 37. leto.

nite na glavnega Jednotinega tajnika na sledeči naslov:
Vprašajte za pojasnila kakega tajnika ali tajnico našega tabora ter
Ista vam rudi različno in zelo ugodno zavarovanje za vas ter
jevnega društva v vaši naselbini.
za vaso družino.

Skupno število Jednotinega članstva znaša okrog 35,000. — Skupno premoženje pa nad $2,500,000.00.

V tem času je izplačala že nad $4,000,000.00 skupnih podpor.

Mr. Jos. Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Za informacije glede ustanovitve novega društva se pa obr-

KATOLIŠKI SLOVENCI! PRISTOPAJTE V KATOLIŠKO JEDNOTO!

Naznanilo in zahvala.

Z žalostnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je nam kruta smrt iztrgala iz naše srede ljubljenega moža in očeta

Peter Hoge

Po dolgi bolezni naduhi, večkrat previden iz sv. zakramenti in lepo pripravljen na smrt, mirno zaspal dne 21. novembra 1930 v starosti 63 let.

K večnemu počitku smo ga položili 24. novembra na sv. Antona pokopališče, Blaine, Ohio. Pokojni je bil doma iz Novega Loga Kočevje, v Ameriko je prišel pred 37 leti, v Bridgeport je bival stalno 35 let.

Tem potom se želimo zahvaliti vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, kateri so v času bolezni in ob smrti pokojnega, iz tolažbo in izkazano udanostjo do njega kaj storili. Posebno se želimo zahvaliti Rev. Fathru Wm. Mallony, župniku, za številne obiske v bolezni ter Father J. J. Kloss, Rev. J. F. Whitman in Rev. Brunner za udeležbo in pomoč pri slovesni sv. maši zadušnici, katero je daroval sin Rev. Benedict Hoge, O. F. M., in za pogrebne obrede v cerkvi in na pokopališču.

Iskreno se zahvalimo vsem številnim darovalcem sv. maš za pokojnega, ker vsled velikega števila ne moremo objaviti imena vseh. Hvala vsem darovalcem avtomobilov, kakor tudi draovalcem vencev, od sosedov in društva sv. Barbare štev. 23, KSKJ., posebno še zahvala omenjenemu društvu, kakor tudi Knights of St. George štev. 49, katerih član je pokojni bil, ter Knights of Columbus za udeležbo pogreba, za darovane sv. maše, ter skupno opravljene molitve za pokojnika, ko je ležal na mrtvaškem odru.

Prav lepa hvala tudi Mr. in Mrs. Michael Hochevar iz Joliet, Ill., Mr. in Mrs. Frank Avsec, ter Mr. in Mrs. John Avsec, in Mr. in Mrs. Frank Hochevar, iz Cleveland, Ohio.; Mr. in Mrs. Charles McCousland, in Mrs. Angela Kuder, Barberton, Ohio za udeležbo pogreba in tolažilne besede.

Kakor tudi Mr. Anton Turek, Miss Francis Mohorčič, ter Mr. in Mrs. Mihael Tomšič, iz Cannonsburgh, Pa. za obisk in vsem, kateri so se pogreba udeležili ali kaj storili za nas v težkih urah.

Prav lepo se zahvalimo tudi Rev. J. J. Oman, Cleveland, O. ter Rev. Geo. F. Gressel, Columbus, O. za sožalne izraze. Nemogoče je nam označiti številne prijatelje, kateri so se spomnili pokojnega in izkazali zadnjo čast, bodi že na en ali drugi način, naj še enkrat omenimo, bodi vsem skupaj izrečena najlepša zahvala, in naj Bog vam povrne kar ste nam storili. Dragega soproga in ljubega očeta pa priporočamo v molitev in blagi spomin.

Ti pa, dragi soprog in oče, počivaj v miru božjem, z udanostjo si prenašal križ dolge bolezni, ter se nisi bal smrti, v kar upamo, da si našel milostljivo sodbo božjo.

Zastonj se ozira oko po tebi
Ni več obličja tvojega,
In ne sliši več se tvoj mili glas.
Naše misli so pri tebi vedno
Ono stran groba.
V spominu te ohranimo,
Vsi pričakujoči v sladki nadi
Da se zopet skupaj snidemo.

Žalujoči ostali:

MARIJA HOGE, soproga; LUDEVIG, REV. BENEDICT, O.F.M., EDWARD, REL. FR. THOMAS, O. F. M., sinovi; MARY B. HOGE, sinaha; LUDEVIG, EVELIN in BERNARD, vnuki.

Bridgeport, Ohio, 10. decembra 1930.

THE OLD CIGAR STORE

H. C. VANDENBURGH, lastnik

Velika zaloga vseh vrst tobaka, cigar, cigaret in kadilskih potrebščin.

Se priporočamo v naklonjenost.

817 South 5th Street, Milwaukee, Wisc.
Phone: Hanover 4429

SLOVENCEM V MILWAUKEE IN WEST ALLIS

naznanjamo, da imamo v zalogi za božične praznike vse vrste jaslice in štalice po različnih cenah. Ravno tako božične razglednice s slovenskim besedilom.— Pridite in oglejte si jih.

Dalje imamo v zalogi lepe **KRIŽE in SVEČNIKE** različnih vrst.

Posebnost pa je **SESTAV,** v katerem je vsa priprava za slučaj, kadar se kliče duhovnika h bolniku. Imamo teh sestavov več vrst po različnih cenah. Tak sestav bi morala imeti vsaka katoliška družina. Potreben je zelo pogostokrat, ker ne vemo ne dneva ne ure, kedaj katerega izmed nas zadene usoda take ali take bolezni in treba klicati duhovnika h bolniku. Pridite in oglejte si te sestave.

Podružnice Amer. Slovenca

723 W. NATIONAL AVE., MILWAUKEE, WIS.

Telefon Hanover 1357.

DRUŠTVO SV. VIDA
štev. 25, K. S. K. J.
CLEVELAND, O.
Leto 1930.

Predsednik, Anton Škull, 1099 E. 71st St.
Podpredsednik, Anton Strniša.
Tajnik Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th St.
Zapisnikar, Joseph Zakrajsek.
Blagajnik, Ignac Stepic.
Nadzorniki: Leo Kushlan, William Vidmar, Jos. Germ.
Zastavonoša, John Modic.
Vratar: Jacob Korenčan, Anton Frankovic.
Bolniški obiskovalec, Joseph Ogrin, 9020 Parmelle Ave.
Duhovni vodja, B. J. Ponikvar.
Zdravniki, Dr. J. M. Seliškar, Dr. M. J. Oman in Dr. L. J. Perme.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

V društvo se sprejmejo člani(ice) od 16. do 55. leta.

Zavarujete se lahko za 20-letno zavarovalnino ali pa za do smrtno zavarovalnino in sicer za $250, $500 $1000, $1500 in $2000 posmrtnine.

V društvo se sprejemajo tudi otroci do 16. leta.

Za bolniško podporo pa $7.00 in $14.00 tedenske bolniške podpore, v slučaju bolezni, bolnik naj se naznani pri tajniku samo, da dobi zdravniški list in karto in naj se ravna po pravilih.

Phone: Canal 4340

Vinko Arbanas

EDINI SLOV. CVETLIČAR V CHICAGI.

1320 W. 18th St. Chicago

Vence za pogrebe ,šopke za neveste in vse v to stroko spadajoča dela izvršujem točno po naročilu. Dostavljam na dom.

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Nato je odgovoril Kortezu, ne da bi omenil mene in mu velel, naj se pripravi on in vsi Španci na smrt:

"Mnogo je padlo naših," je rekel; "a tudi vi morate poginiti, Tjuli. Poginili boste od lakote in žeje, poginili boste na oltarjih naših bogov. Ni rešitve za vas, Tjule; mostovi in ceste so razdrte."

In množica je povzela njegove besede in zagrmela: "Ni rešitve za vas, Tjuli; mostovi in ceste so razdrte."

Nato se je pričelo streljanje s puščicami in jaz sem se podal v palačo, da sporočim svoji ženi Otomi, kaj sem bil doznal o stanju njenega očeta Montezume, ki je še vedno umiral, kakor so dejali Španci, in o njenih dveh sestrah, ki sta bili talnici v njihovem taboru. Povedal sem ji tudi, da so zahtevali, da jim izroče mene; ona pa me je poljubila in rekla smeje, čeprav je bilo moje življenje obremenjeno ž njo, da je bilo vseeno bolje tako, kakor če bi prišel Špancem v roke.

Dva dni pozneje je prišla vest, da je Montezuma umrl, in kmalu za tem njegovo truplo, katero so Španci izročili Aztekom, oblečeno v sijajna vladarska oblačila, da ga pokopljejo. Položili so ga v veliko dvorano v palačo, odkoder so ga ponoči hitro odpeljali na Čapoltepek in ga na tihem pokopali; bali so se, da ga ne bi ljudstvo od jeze raztrgalo na kosce. Otomi je plakala zraven mene, ko sem se poslednjikrat ozrl na obraz tega tako nesrečnega cesarja, čegar v začetku tako sijajno vladanje se je končalo tako bedno. Zroč nanj sem premišljal, katero trpljenje je moglo biti njegovemu enako; pahnjen s prestola, oropan svoje države, obsovražen pri svojih podanikih, katere je bil izdal, je umrl kot ujetnik v oblasti tujih volkov, ki so trgali srce njegovi deželi. Res se ni čuditi, da si je Montezuma trgal obveze s svojih ran in ni pustil, da bi mu jih lečili. Zakaj prava, resnična rana je bila v njegovi duši; tam je bil globoko zadet in te rane mu ni mogel zaceliti noben drug zdravnik kot smrt. In vendar ni bil samo on kriv vsega; nad njim so bili maščevani tisti hudiči, katere je častil kot bogove; oni so ga bili navdali s praznoverstvom svoje hudobne vere in zavoljo tega so morali ž njim vred poginiti bogovi in njihovi duhovni. Da ne bi bil imel te prazne bojazni, ki ga je venomer mučila, bi se Španci nikdar ne bili ustanovili v Tenoktitlanu in Azteki bi bili še mnogo let svobodni. Toda božja Previdnost je drugače hotela in ta mrtvi, osramočeni vladar je bil samo njeno orodje.

Take misli so mi šle po glavi, ko sem zrl na truplo velikega Montezume. Otomi je nehala jokati, poljubila njegove zemeljske ostanke in je na glas vzkliknila:

"Oj oče, prav je, da si mrtev, kajti noben človek, ki te je ljubil, ne bi mogel želeti, da bi živel v sramoti in suženjstvu. Bogovi, katere si častil, naj mi podelijo moč, da te maščujem, ali pa naj najdem to moč samo v sebi, ako to niso bogovi. Prisegam ti, da ne bom odnehala in te bom skušala maščevati, dokler bom imela samo enega vojnika."

Nato me je prijela za roko, se obrnila, in odšla odtod, ne da bi izpregovorila besedico. Kakor bomo slišali, je držala prisego.

Tisti in drugi dan so se vršili boji s Španci, ki so planili iz svojega tabora, da bi zasuli jarke; namen se jim je posrečil, dasi so imeli pri tem nekoliko izgub. Ampak to jim ni dosti pomagalo; čim so zopet obrnili hrbet, smo mi jarke zopet odkopali. V teh dneh sem prvikrat okusil vojsko in sem dobro pomagal s svojim lokom, ki je bil narejen po angleškem vzorcu. Slučaj je nanesel, da sem izstrelil prvo puščico baš na svojega obsovražnega de Garcio; ampak to pot me je moja sreča zapustila; meril sem previsoko, bodisi ker sem bil toliko časa iz vaje, ali preveč v skrbeh; čeprav je bil cilj ugoden, je strelica samo prodrla železo njegove čelade, da je omahnil na sedlu, ne da bi ga bila ranila. Vzlic temu, da je bilo moje streljanje slabo, mi je vseeno pridobilo velik ugled pri Aztekih, ki so bili kaj slabi lokostrelci, kajti dotej še ni bil nikdo s puščico predrl španskega oklepa. Sicer pa ga tudi moja strelica ne bi bila prodrla, da ne bi bil nabiral železnih osti španskih strelic ter jih priličil svojim puščicam. Oklep je redkokdaj kljuboval tako narejenim ostem, ako je bila razdalja majhna in sem dobro meril.

Po boju prvega dne sem bil imenovan poveljnikom oddelka tri tisoč lokostrelcev; dali so mi tudi bojni prapor, katerega so nosili pred menoj, in sijajno poveljniško opravo. Vse bolj mi je bila všeč verižna srajca, ki so jo vzeli s telesa nekega Španca. Dolga leta sem nosil pod bombažastim oklepom to verižno srajco, ki mi je več kot enkrat rešila življenje, kajti obeh tudi krogla iz puške ni mogla prodreti.

Samo oseminštirideset ur sem bil poveljnik, da sem v največji naglici le za silo podučil svoje lokostrelce v rabi orožja in boju; v tem so imeli malo znanja, dasi so bili jako pogumni; kmalu se je ponudila ugodna prilika, da so rabili orožje v resnici, in z ugodno priliko nesrečno noč, ki je še sedaj znana med Španci kot noche triste. Popoldne pred tisto nočjo se je vršilo v palači vojno posvetovanje; oglasil sem se tudi jaz in povedal, da sem prepričan, da se nameravajo Tjuli umakniti iz mesta, in sicer v temi, ker drugače ne bi venomer zasipali jarkov. Na te moje besede je odgovoril Kuitlahua, ki je imel postati cesar sedaj, ko je bil Montezuma mrtev, dasi še ni bil izvoljen in kronan; rekel je, da je prav mogoče, da mislijo Tjuli na pobeg, da pa ne bodo poskusili oditi v temi, ker bi zašli po cestah in jarkih.

Odgovoril sem mu, da Azteki sicer nimajo navade korakati in se bojevati ponoči, da pa je to prav navadno pri belih ljudeh, o čemer so imeli že priliko prepričati se; in baš zavoljo tega, ker je Špancem znano, da Azteki imajo take navade, bodo toliko raje poskušali oditi pod varstvom teme, misleč, da njihovi sovražniki spe. Zavoljo tega sem nasvetoval, da naj razpostavijo straže po vseh cestah. Kuitlahua je pritrdil mojemu nasvetu in poveril cesto proti Tlakopanu Guatemoku in meni, da bi jo zastražila s svojimi oddelki. Tisto noč proti polnoči sva se Guatemok in jaz podala z nekoliko vojaki pregledovat straže, katere sva bila razpostavila.

(Dalje prih.)

22nd Annual Report of the Slov. Home Building & Loan Ass'n.

Chicago, Illinois.

ASSETS

Loans on real estate	$520.650.00
Loans on stock pledged	38,590.00
Interest due and unpaid	1,056.55
Installments on stock due and unpaid	8,414.19
Furniture and stationery	265.00
Cash in hands of treasurer	1,195.84
Cash in hands of secretary	200.00
TOTAL	$570,371.58

LIABILITIES

Regular installments paid in on stock	$297,852.74
Installments on stock paid in advance	2,606.19
Installments on stock due and unpaid	8,414.19
Paid-up Stock	$4,600.00
Interest and premiums paid in advance	4,918.66
Matured Stock	7,200.00
Bills payable	28,000.00
Prepaid stock	74,625.00
Contingent fund	12,503.00
Profit (divided)	49,651.80
TOTAL	$570,371.58

RECEIPTS

Cash in treasury last quarter	$ 907.20
Installments received	145,981.19
Interest received	32,309.62
Premiums received	477.98
Membership fees	1,414.52
Transfer fees	40.20
Fines	423.60
Pass Books	57.15
Loans repaid and matured Real Estate	142,500.00
Stock Loans	44,980.00
Bills payable	17,000.00
Contingent fund	1,600.00
TOTAL	$495,841.46

DISBURSEMENTS

Loans on real estate	$185,400.03
Loans on stock pledged	31,520.00
Installments withdrawn and matured	193,080.47
Interest or profit on stock withdrawn	32,975.08
Paid up Stock	6,600.00
Interest	606.90
Bills payable	21,000.00
Interest	1,991.25
Matured stock	4,000.00
Prepaid Paid Stock	12,225.00
Expenses, general	683.83
Expenses, salaries	2,564.50
Expenses, stationery, postage	138.53
Cash in hands of treasurer	1,195.84
Cash in hands of secretary	200.00
Contingent Fund	1,600.00
TOTAL	$495,841.46

WE, THE UNDERSIGNED, member, not officers of the Slovenian Home Building and Loan Association, have carefully examined the books and accounts of the Secretary and find above to be correct statement of the affairs of this Association on October 30, 1930.

LUDVIG KOSNIK, SYLVESTER HRASTER,
ANTON GREGORICH.

Za informacije in drugo se obrnite na tajnika: **JOSEPH ZUPANČICH, 1824 West 22nd Place, Chicago, Ill.**

Slovenske VIKTOR Plošče

GODBA PETJE

SEDAJ JE ČAS!

"Godba, ki jo želite — je na Viktor ploščah."

23000—Hruškovo drevo, štajeriš,
Da si nabavite slovenske plošče za jesenski in zimski čas.
Preberite spodnji eznam plošč in jih naročite iz naše knjigarne.
Stari pečlar, valček, igra na harmoniko Ahačič.....75c
23001—Ljubljanski valček — Poskočna polka, Hoyer Trio 75c
23002—Terezinka, pevski zbor,
Lepa Jožefa, valček, Hoyer Trio.....75c
23003—Društvo Kastrola, 1. in 2. del, petje Adrije.....75c
23004—Jolietske deklice, polka,
Lovec, mazurka, igra Dajčman-Perush.....75c
23006—Kmet in purgar,
O polnoči na sred vasi, Adrija in Dajčman brata....75c
23007—Empajris — Samo da bo likof, Hoyer Trio in zbor....75c
23008—Pod dvojnim Orlom,
Dunaj ostane Dunaj, citre in Trio.....75c
23009—Tone s hriba Trumplan,
Koroška koračnica, Dajčman brata 75c
23010—Dva gorenjska slavčka,
Spomin na Bled, ženski duet s sprem. klavirja.....75c
23011—Pozdrav od doma — Zbirka valčkov, slov. orkester 75c
23012—To je nemogoče, dvokoračen ples,
Tajna ljubezen, valček, orkestra.....75c
23013—Kar imam, to ti dam, polka,
Vesela dekleta, valček, Hoyer Trio 75c
23014—Po gorah je ivje,
Megla v jezeru, moški kvartet Jadran.....75c
23015—Flahauer Štajeriš,
Prav vesela polka, Olbtigov trio na citre.....75c
23016—Ob zimskih večerih, 1. in 2. del. Adrija in Hoyer....75c
23017—Po valovih, valček,
Ne pozabi me, polka, Hoyer Trio.....75c
23018—Krasna Mariška, šotiš,
V divni dolini, Landler orkester.....75c
23019—Škrjanček, valček,
Korajžni fantje, polka, Dajčman-Peruš.....75c
23020—Ples v skednju, 1. in 2. del, Adrija in Hoyer Trio....75c
23021—Novomeški purgarji, koračnica,
Trboveljska polka, Hoyer Trio 75c
23022—Na planincah solnce sije,
Bleda luna, moški kvartet Jadran.....75c
23023—Lepa Francka, polka,
Oj dekle kaj tajiš, valček, harmonika in banja.....75c
24024—Ljubezniv valček,
Bela Ljubljana, polka, Harmonika in banje.....75c
79484—Korajža velja — Vesela Gorenjka, dve polke.....75c
80183—Oj, ta zakonski stan—Nova stara pesem, kvartet....75c
80184—Radi kotla v kejho—Ravbar na gavge, kvartet....75c
80331—Zgubljena pesem—Jolietska Slovenka, polke, Dajč.75c
80332—Amerikanec na obisku—Amerikanec se poslavja....75c
80333—V Krčmi, 1. in 2. del s petjem.....75c
80334—France polka—Gozdni zvok, Trumplan, Dajčman..75c
80481—Dolg, dolg fant — Seničica, polke 75c
80482—Nocoj je lušna noč—Njega ni, petje z orkestrom 75c
80526—Ribniška — Naš maček, petje z orkestrom.....75c
80527—Na Dolenjskem — Kadar so godci dobre volje.....75c
81250—Mlatiči — Še ena, poje kvartet Adrije.....75c
81413—Zeleni Jurij — Študentovska, prizor s petjem.....75c
81414—Domače veselje — Vesela polja, harm. in kitara....75c
81454—Ob trgatvi, 1. in 2. del s petjem in godbo.....75c

VELIKE 12 PALČNE PLOŠČE

59086—Na Sveto noč, 1. in 2. del, poje Adrija.....$1.25
68923—Ženitovanje, 1. in 2. del, poje Adrija.....$1.25
68924—Romanje k Materi Božji, 1. in 2. del, poje Adrija $1.25
73000—Vandrovec—Cigani, smešen prizor petje in harm.$1.25
73001—Zlata poroka, 1. in 2. del, Adrija in Hoyer.....$1.25
73002—Botrinja — Kadar imajo vsi Jožefi god.....$1.25

MANJ KAKOR TRI PLOŠČE NE RAZPOŠILJAMO!

Naročilom je priložiti potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor pet plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. Pošiljamo tudi po C.O.D. (poštnem povzetju), zakar pa računamo za stroške 20c od pošiljatve. Naročila blagovolite poslati naravnost na

KNJIGARNA AMER. SLOVENEC

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILLINOIS

MILWAUČANJE IN WEST ALLIČANJE POZOR!

Vse slovenske Viktor in Columbia plošče, katere so navedene v oglasih v tem listu se dobijo v prodajalni

Podružnica Amer. Slovenca

723 W. NATIONAL AVE., MILWAUKEE, WIS.

Pojdite po plošče tja, da jih obenem slišite, kakšne so.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Prefrigane manire.

Že dalj časa se vsaj akademično zanimam za način, kako tu v Ameriki izvabljajo razne "kompanije" denar iz žepov naroda. Vsote so naravnost gorostasne. Vse je do skrajnosti prefrigano, večinoma vrlo "zakonito", da bi niti oblasti ne mogle poseči vmes, ako bi tudi hotele, in se ne more — kruku dokazati, da je kruk, dasi je velik kruk in navadno milijonski tat.

Najmanj iz psihologičnega stališča je stvar zanimiva, ker v vsej proceduri je neki sistem, ki sloni na razpoloženju mas, in še bolj posameznika, ako ga sistem doseže. Pri tem imajo zopet poseben — sistem.

O psihologičnem momentu ne morem razpravljati, omenim pa poseben trik, kateri se uporablja.

Taka kompanija začne s tem ali s tem. Zadosti se vsem zahtevam obstoječih zakonov, se razume, in izdajo se delnice—shares — in na tisoče je potov, da se spravijo med publiko, saj je reklama — amerikanska posebnost.

Kompanija dela — sijajno, tako se poroča "srečnim" delničarjem, ki so imeli dosti soli v glavi, da so pokupili delnice, in dobički bodo — ogromni!

Po zraku za dobičke letijo kar sami milijončki in voda se cedi delničarjem v usta. — Ampak kaj ti milijončki, najmanj morajo biti milijoni, mnogo milijonov, in v usta prihaja še več vode. Kompanija hoče — milijone za — delničarje, seve, ker jim hoče odvzeti vse skrbi za te potrebe in za starost in jim hoče nuditi udobno življenje itd., kar vse rodi mnogo slin. Kompanija mora povečati svoj delokrog, izrabiti ugodno konjekturo..., da bo več milijonov za — delničarje, a za širši delovni krog potrebuje, se razume, nekaj penezov, in zdaj imajo srečni delničarji, tako se jim slika v vseh barvah, priliko, da pomnožijo svoj — delež, in po ceni in pod ceno pridejo do delnic, novih delnic, in milijoni jim ne morejo uiti.

Vse skupaj pa je vrlo "zakonita" goljufija od začetka, ker vsak cent gre v žepe tistih, ki so pri kompaniji, delničarji pa ne bodo videli nikoli niti centa svojih trdo prisluženih prihrankov.

Tako se godi tu v Ameriki, in na mestu bo svarilo, naj se nihče ne da oplaziti; ampak tako svarilo zoper te prefrigane manire ni ravno moj namen.

Opozarjam le na trik, kateri se uporablja in je kos nekega sistema. Smelo trdim, da je to pristno židovski trik, saj je pri takih "kompanijah" 99 odstotkov Židov. Celi mestni židovski okraji živijo le od takih — kompanij in od tega — sistema.

Neka zanimivost, vrlo značilna zanimivost.

V sedanji Rusiji je Žid gospodar, to stoji, in niti pokazavanje na — Ruse nič ne pomaga. Niti vleče Žid, in če bi bil tudi en sam. Ko je v Rusiji zasijalo (?) solnce — ne svobode, ampak — židovstvu, je šlo na tisoče amerikanskih "Russians" podomače navadnih Židov, nazaj, odkoder so prej prišli. Tam je to židovstvo v svojem "kraljestvu", dasi je tu v Ameriki tudi v pravem židovskem raju.

Ali niso ti "Rusi" prenesli v Rusijo tudi amerikanski — trik? Ruski delavec je pravi — delničar v zdaj vladajoči čifutski kompaniji, ki nosi ime U.S.S.R. V delnice te kompanije plačuje zadnji cent svojega dela, in prav helotsko ga silijo, da plačuje s svojim — delom. Poglejte samo, kako "vlada", podomače čifutska kompanija ruske delavce "zaposluje".

Pred kratkim je bilo objavljeno pismo slovenskega delavca, ki je tudi šel v Rusijo, ko je baje vzhajalo solnce. — Piše, da mora delavstvo dajati s svojim delom za petletni program, ker kapitalisti ne dajo niti ficka, a bo — potem šlo. Pač amerikanski — milijoni pri kompanijskem dobičku.

Prosveta z dne 29. oktobra t. l. in 5. novembra, je objavila, kar poroča iz Rusije Junius B. Wood, ki zelo ugodno poroča. Poln upov je seve za — bodočnost, ampak te "delnice na bodočnost" so silno drage. Piše: ". . . . plačala bo Rusija svojo pjatiletko z veliko izčrpanostjo fizičnih sil ljudi in financ . . ." Ruski narod je silno potrpežljiv in prenese vse žrtve . . ., vsako kazen si naloži . . ., tudi pomanjkanje, kozdaj trpi. Rusija se danes uči, strašno se uči . . ., hočejo imeti stroje, dobe jih in plačujejo, plačujejo, plačujejo . . ."

Zdaj pa pride amerikansko-čifutsko - ruski — trik. Kako bo ta pjatiletka izpadla, ko se bo končala 1. oktobra 1932, ne vem, baje naravnost sijajno. Ali so tisti, ki vlečejo niti, o sijajnosti prepričani, je težko teči. Vsaj hvalijo silno, in je kontrarevolucionarno, ako kdo ne hvali, o čemur vejo povedati Rikov, Buharin, Tomski . . . Ampak ti, ki so pri "kompaniji", napovedujejo, da bo po sijajni pjatiletki treba še drugega programa, druge morda desetletke . . . in treba novih "delnic" v vrednosti delavskega dela in žrtev in pomanjkanja in trpljenja, da bo potem — sijajna sijajnost.

Kakor čifutske amerikanske kompanije dobijo na limanice svoje žrtve, tako ni dvoma, da bodo dobili tudi čifutski kompanaši v Rusiji svoje — delničarje, ali pa jih bodo — prisilili, kakor jih silijo že zdaj.

Iste manire v Ameriki in v Rusiji, ker pač — židovske manire, na katere grejo razni "gojim" kakor muhe na med.

* * *

Pičlo veselje

Omenil sem, da je bilo precej veselja v episkopalskih krogih, ker bi bili z odpadom škofa Garetta v Cochabambi pridobili ne le njega, temveč baje cel milijon njegovih "vernikov". Ker bi bila cerkev s tem dobila nekako hud udarec, bi bilo veselje tudi v svobodomiselnih krogih.

Zdaj se izve, da je resnica na vsej stvari toliko, da je škof bil kaznovan in mu je bila škofija odvzeta, ker je delal pohujšanja. Zdaj je na otoku Porto Rico. Ako bodo episkopalci skromni dosti, da se zadovoljijo s tem malim in s takim veseljem, bodo pač le skromni in z njimi skromni tudi drugi. Upajmo, da pride škof nazaj, ko se bliža smrt, kakor so storili drugi, ker tedaj, pred korakom v večnost, kako "brezrimovstvo" ne drži, še manj pa kak episkopalizem ali svobodomiselstvo.

Veselje je torej vrlo klaverno in pičlo.

—o—

Rop

Ko se je delavka Marija Korbič v Ljubljani vračala domov z dela, jo je nenadoma napadel neki moški in ji iztrgal ročno torbico, v kateri je imela precejšnjo svoto denarja.